

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indúlt Bétsből, Pénteken, Junius 3-dik napján, 1814-dik esztendőben.

Spanyol Ország.

Még Május 5-dikén meg nem érkezett volt a' Király *Madridba*: de ki volt már adva a' jelentés, hogy 14-dikre meg fog érkezni. Hogy ily lassan siet ő Felsége a' fő város felé, ennek okáról ezeket olvassuk: —

„*Valenciában*, a' hol Aprilis 16-dikától fogva tartózkodik ő Felsége, közönséges audientziara bocsátotta magához Cardinális, *Bourbont*, ki, mint a' Régens-Tanáts' előlülője, az új Constitutiót a' Cortesek nevében, 's a' Sz. *Ferdinand* Rendje czímerét is, mellyet ugyan ezek küldöttek ő Felégének, által adta. Másnap ezen czímerrel ékeskedve jelent-meg ő Felsége a' nagy templomban a' fényes pompával tartatott *Te Deum laudamus* éneklésen. —

„Nints még egy Constitutzió is olyan, mellyben a' nemzetnek és képviselőinek számokra ily sok jussok fenn tartattak 's a' Királyi hatalom így megszorítottatva volna, mint ez, mellyet ezek a' Cortesek a' Királynak Frantzia fogságban való létele alatt készítettek: mellyhezképpent méltán egész figyelmetességgel várja a' közönség, hogy miképpen fogja a' Ktrály magát ezen tekintetben kinyilatkoztatni; fogja-é kívánni, hogy változtatások tétessenek rajta; 's ezen esetben mit fognak a' Cortesek

tselekedni; 's mitsoda következéseket szülhet ez az egyeneltenség a' két, t. i. a' Törvényhozó és végre hajtó hatalmaknak részeseik között? Azt tartják közönségesen, hogy a' Királynak ezen Constitutzióban eleibe íratott esküvés' letéttetésétől való idegenkedése 's a' Cortesekkel ezen tárgyra nézve kezdett alkudozása okozná, hogy a' fő város felé ily lassan folytatja útját, 's hogy ellenben a' tartományok' városában ily sokáig maradoz ő Felsége. Azt is írják pedig, hogy a' Cortesek egész el-tökéllettséggel várják részekről a' Királyt, és határozásaiktól telyességgel nem akarnak semmiben is elállani. —

„Aprilis' 24-dikén még *Valenciában* volt ő Felsége, a' hova Hertzeg *Infautado* is, kinek a' maga Királyához viseltető hűségét soha semmi meg nem gyengítette, a' vezérlése alatt lévő seregekkel megérkezett, 's magát ahoz a' sereghez tsátolta, melly arra van kirendeltetve, hogy a' Gen. *Copons* vezérlése alatt a' Királyt kísé-je. —

„Noha sokak találkoztak más felől olyanok is, a' kik közönségesen erősítették, hogy azt mondotta volna a' Regens-Tanáts Deputátziójának a' Király *Valenciában*, hogy a' Constitutziót elfogadja, 's a' köz jónak előmozdításán minden igyekezettel iparkodni fog: úgy látszott mind-azáltal, hogy a' Cortesek még sem voltak

egész bizonyosok a' magok Constitutziójok-
nak állapotjafelől; egy jó számú sereget is
vettek magok mellé, 's *Lasci* nevű Gene-
ralist tettek annak vezérévé. Ezen kör-
nyúlálások között sok nagy emberek, a'
kik eddig Madridban tartózkodtak, a' Her-
tzege *Infantado* példáját kezdték követni en-
nyiben, hogy eze fő várost elhagyván a'
Királyhoz mennek. Így tselekedtek már
sok nagy Püspökök és egyéb fő Papok;
az Országnak leg főbb Nagyjai a' Király
körül gyülekeztek össze, kinek leg köze-
lebről való tanátslói azonközben most, a'
kikre t. i. leg inkább figyelmez: Hertzege
Don Carlos, *Eskouquez* a' ki hajdan az
ő Felsege nevelője volt, es *Maquanez*, a'
ki hosszas fogságot szenvedett Frantzia or-
szágban Vicennes városában.

Frantzia Ország.

A' Király ilyen végezést adott - ki: —
„Mi Lajos, Isten kegyelméből 's a' többi,
a' mi Minister-Statustitokunkat (*Bene-
venti Hertzeget*) meghalgtván, ezeket ha-
tároztuk és határozzuk — 1)ször, a' mi
atyánkfia (vagy ötsénk; nem tudom hogy
kellene jobban a' Német *Vettert* kitenni)
Oudinot Marschalt a' Frantzia Granadiros
és Vadász Gyalog seregeknek fő vezérjek-
ké — 2)szor, a' mi ötsénk Marschal *Ney*
a' Vasas, Vadász, Dragonyos, Könnyűlo-
vas, és Lántsás seregek' fő vezérékké, ne-
veztettek.“ —
„Lajos.

Valamint Párisban úgy az ország egyéb
részeiben is olyan zendülések mutaták ki
magokat, mellyek az itt minden elmékben
uralkodó nyughatatlanság kiütésének lenni
tartathatnak. Párisban a' Carouzel piatzen
Május II dikére viradólag sok munkások
össze seregelvén, dolgot és kenyeret kí-
vántak: mellyre egy lovas tsapatotska meg-
jelenvén széllyel kergette a' lármázókat 's
a' főbbeket fogságra vitte. Ez a' láрма

okozta, hogy több e' féléknek megelőzte-
tések végett azok a' félbe szakasztott épí-
tések, mellyek a' Császári országlás alatt
folyamatban voltak, ismét munkába vétet-
tek.

Rennes, *Marsilia*, és *Bordeaux* vá-
rosaikban is lármás nyughatatlankodások
történtek Május 3-dik és 4-dik napjain.
A' nép nagy sokasággal megjelent azon épü-
letnél, a' hol a' Királyi Biztos *Dejean* volt
szálláson, kiről olyan hír volt, hogy ő
volna némelly adófizetések' kirendeltetésé-
nek és felszedettetésének az indító oka.
Éppen ezen napon, úgymint 4-dikben ér-
kezett - meg *Bordeaux* városába a' Párisi
Monitörnek az a' darabja, melyben az a'
hirdetés kijött, a' melly által az úgy ne-
vezett *Droits-reunis* név alatt gyűlölséges-
sé lett adónak fizettetése újobban parantsol-
tatik. A' nép ennek hallására még job-
ban feltüzesedett, az adózás igazgatójának
házára ment, az ajtót bétörte, az adólais-
tromokat (tabellákat) elvette és öszszeszag-
gatta. Használó volt a' Controlör szállá-
sán; itt szekerekre rakták a' tabellákat, 's
a' közönséges piatzra vivén ott megégették,
így kiáltozván a' tűz körül: *plus de droits
reunis!* (nem kell többé a' droits reunis).
Reménylették azomban, hogy nem leszen
a' dolognak további következése. — (Itt
Bordeauxban történt volt, mint már a' ré-
gibb újságokból tudjuk, hogy mikor az új
Constitutzió a' Monitörben oda megérke-
zett, azon napon estve a' theátrumon éget-
ték - meg azt nagy lármával, valamint szin-
tén a' *Nantesiek* ugyan azzal a' közönséges
piatzokon tselekedtek. Ez a' Constitutzió
vált az, melly helyett most ismét mást készít
az arra kineveztetett Biztosság).

Mi némű mozgásoknak kellett mago-
kat *Straszburgban* is jelengetni, meg le-
het azon Proklamátzióból ítélni, mellyet
a' Polgármester az ott lévő lakosokhoz in-
tézett, 's a' mellyekben ezek a' kifejezések

is előfordultak: — „Ez a' kiáltás: *Nem kell nékünk többé a' droit-reunis!* arra czélzó revoluzziós mozgás, hogy egyszeriben erőszak által nyerhessétek - meg azt, a' mit a' Király megígért. Hát attól félték ti, hogy a' Király nem fogja megtartani a' szavát? ki tsak most lépven - fel a' trónusra, lehetetlen, hogy egyszerre minden jót véghez vihessen, a' mit a' Frantziák kívánnak. Vigyázzatok Polgárok, hogy a' hitszegő sugallások által meg ne tsalattassatok, 's a' többi.“

A' revoluzziótól fogva készült Constitutziókaak ilyen laistromjok jött-ki a' Frantzia levelekben: —

Az első Sept. 14-kétől fogva 1791-ben, 1 esztendő 10 hónapot 17 napot,

A' második August. 10-dikétől fogva 1793-ban, 2 esztendő egy hónapot 13 napot,

A' harmadik Septemb. 23-dikától fogva 1795-ben, 4 esztendő 2 hónapot, 20 napot,

A' negyedik Decemb. 13-dikától fogva 1799-ben, 2 esztendő 7 hónapot 21 napot,

Az ötödik Aug. 4-dikétől fogva 1802-ben, 1 esztendő 9 hónapot 14 napot.

A' hatodik Május 18-dikától 1804-ben, 9 esztendő 10 hónapot és 15 napot — tartott. A' 7-dik készült Április 1-ső napján 1814-ben. Ezt nem fogadta - el a' Király.

Itt következnek most némelly jegyzések azok közzül, mellyek a' Frantzia országban nagy számmal kijövő könyvetskéből kiadattak: —

„*Marignie*, az Orosz Császár ő Felségéhez a' Frantzia Senatus által projektáltatott (1-ső Áprilisi) Constitutzióra nézve keservesen gyalázó kifejezésekkel szöll azon közönséges nyilatkoztatásának 3-dik dik tikkelyiért, mellyet a' Császár az összeszövetkezett Fejedelmeknek nevekben Martzius 31-dikén kiadott, 's a' melly ál-

tal a' Senátus egy Provisoriai Országlószéknek kineveztetétére 's egy Constitutziónak kidolgozására meg hívatott volt. Azt mondja *Marignie* az Orosz Császárnak, hogy az ő jó szivűsége a' ravasz emberek által meg tsalattatott légyen — 's az után így folytatja szavait: az a' Systema, melly ezen Constitutzióban felvétetett, minden részeiben megbántó a' Királyra nézve; mindenben *anti-monarchica* 's *anti-constitutióális* a' hol a' Constitutzióról beszéll is. Nékünk tsak ez a' régi Constitutzió kell, melly alatt a' Fr. Monarchia magát formálta, gyarapította, 's magát 14 századok alatt ditsósságban fenntartotta, 's azonközben mint a' természetnek minden olyan munkái, mellyeknek tartósoknak kell lenniük, a' szükséges változásokat lassan lassan felvette. Nékünk nagy lelkű érzékenységek kívántatnak, mellyek a' felséges gondolatoknak a' tolmátsalk. Nem kellenek nékünk *liberális ideák*, melly nem is Frantzia kifejezés; még a' Frantzia nyelvet és értelmet is elrontották az új idők.“

Gregoire így fejezte - ki magát egy kis írásában, mellyet ezen Constitutzióról ki adott: — „A' Király, midőn az ő Frantzia országba való kiszállását kihirdették, úgy nyilatkoztatta - ki magát, hogy ő azért jó, hogy a' maga népének, egy szabad Constitutzióbol következő boldogságokat megszerze. A' Királyra kell bízni, hogy a' ki a' maga mély belátása által az Anglus nemzetől való tiszteletet megérdemlette, egy Constitutziót adjon nékünk. Hogy lehet a' Senátus olyan vakmerő, hogy néki törvényeket akar eleibe írni. Mivelhogy ez a' Senátus valamint ennekelőtte, úgy most sem tudott magának egyéb munkát keresni, hanem tsak a' maga javának 's boldogságának fenntartathatásán iparkodott: erre nézve már most fogadja megelegetéssel, ha a' Király másutt keresett magának együtt dolgozókat es barátokat, várja 's fogadja - el tisztelettel a' boldogságnak és szabadságnak azon törvényeit, mellyeknek kia-

dására a' Királynak tsak egyedül van már most jussa.“ —

Durbach ellenben, a' Conventnek egy tagja, a' ki azért, hogy XVI-dik Lajost védelmezte, halálra ítéltetett vólt, arra ajánlja írásában magát, hogy ő megmútatja, hogy *Napoleon* ugyan *tyrannus*, de *Usurpator* telyességgel nem volt; hogy a' *Bourbon* Familiájának országglása a' nemzet' akarátja által félbe szakasztatván, neki egy új nemzeti kötésre vala szüksége, hogy a' maga országglását már most amahoz hozzá tsatólhassa; és hogy mind ezekhez képpest önnön jól magyarázott hasznok kívánja azt a' visszatérő *Bourbonoktól*, hogy arra felindúttassanak, hogy őseiknek thrónusát a' nemzetnek szabad akarátja 's egy ezzel való költsönös alkunak ereje szerént, vegyék vissza.“

Valart de St. Morys ellenben azzal tart, és annak megmútatójáról dolgozott egy kis könyvetskét, hogy a' *Bourbonok'* Dynastiája nem szakadott félbe. Ezen két írók azonközben mind ketten leg kissebb indúlat és mérgesség nélkül innak, 's *Vialart* azt javasolja végezetre, hogy az *Orosz és Austriai Császárok'*, 's a' *Prusszus Király'* és a' *Nagy Britanniai Régens'* neveiket azon oszlop' fundamentomáinak négy oldalaira kell fell mettzetni, mellynek tetején a' *Napoleon* képe állott (de a' melly már most onnét levétettétvén, annak a' nagy oszlapnak tetejére tétetett-fel, mellyet *Sándor Császár* a' maga fő városában a' *Frantziáktól* elvett ágyúkból tsináltatott).

Dánia, Svétzia, Norvégia, Nagy Britannia.

Azt írják, hogy a' Dániai Udvar tökéletessen kitisztította magát. Svétzia előtt azon vádból, mintha ő Norvégiára nézve a' *Keresztely* Princz munkáiban részes lett volna, és kinyilatkoztatta, hogy Svécziával kész a' maga hadi erejét is össze tsa-

tólni a' végre, hogy Norvégia magát Svétziának által adja.

A' Norvégiai országgyűlést April. 19-dikén egy beszéddel rekesztette-bé az új Király, melly után tulajdon kezével írott levelet küldött ő új Királyi Felsége a' Svétziai Királyhoz. A' levél' foglalátja e' vólt: Ötet az a' nemzet, mellyet tulajdon Királya (a' Dánus Király) függetlennek lenni kinyilatkoztatott, a' maga Királyává választotta, és ő Svécziái Felsége önnön tselekedetét és példaadását kárhoztatná, ha mostanában Norvégia ellen fegyvert fogna, annyival is inkább, hogy ő Svétziai Felsége is egy szabad nemzettől választatott a' Királyi székre, még pedig ezen nemzet tulajdon Királyának letétettése után. Ö Svétziai Felsége egyébaránt is már néhány hirdetései által kinyilatkoztatta, hogy semmit nem kíván olly nagyon, mint hogy az egész *Skandinaviai* népnek boldogsága állandó lábra helyheztetődjön. Most tehát egyedül tsak ő Svétziai Felségétől függ, hogy ezen célját elérhesse, a' melyre nem kívántatik egyéb, hanem tsak hogy szenvedje - meg a' két *Skandinaviai* nemzetet egymás mellett nyugodalmasan élni. Ellenben ne reménlje, hogy Norvégiát, mellyet járhatatlan hegyek és egy vitéz nemzet óltalmaznak, erőszak által valaha elfoglalhassa. A' kiomlandó vér az igazságtalan megtámadónak fejére térüljön vissza.“ — Megérkezvén ez a' levél *Stockholmba*, itt azt kívánta az Országglószék a' Norvégiai tiszttól, ki azt oda vitte, hogy előre tsak a' levél Copiáját adja által, mellyet a' tiszt megtselekedvén 's a' Svétziai Országglószék azt elolvastván, azonnal vissza küldötte a' tisztet Norvégiába a' nélkül, hogy a' Princz *Keresztely* tulajdon kezeirásával való levelét elfogadta és megnyitotta volna. —

Már most a' Dániai Király is egy szoros parantsolatot adott ki, melly által megtiltotta az alatta való hajósoknak, hogy

Norvégiával minden kereskedést félbeszakasztanak, annyival is inkább oda semmi eleséget ne vigyenek. Már most az a kérdés marad fenn, de a' mellyre csak az idő fog megfelelni, hogy így elzárattatva lévén Norvégiától a' közösülés minden felől, kiéhezethetik - é ötet az ő szomszédjai annyira, hogy magát Svétziának alá adni kéntetelen legyen. Nemelleyek azt erőssítik, hogy egy időskétől fogva úgy megrakta magát Skotziából és Hollandiából gabonával és mindenféle eleséggel, sőt hadi munízióval is, hogy esztendő alatt mind ezekben nem fog semmi fogyatkozást szenvedni. Csak pénze van igen kevés.

Folytatása azoknak a' beszédeknek, mellyek az Angliai Parlamentom' felső házában ezen kérdés felett előfordultak, hogy iparkodni kell - é Angliának azon, hogy *Norvégia Svétziához* tsatoltassék? —,

„A' mi Svétziával való kötésünknek (így folytatja szavait Lord Grey) egyik tükelye valójában azt kívánja tőlünk, hogy Norvégiának általadattatását nem csak hogy ne akadályoztassuk, hanem a' Dániai Udvarra arra réá venni minden módon iparkodjunk is. De nem köteleztük mi magunkat ezen Alkú által arra, hogy Norvégia Svétziának birtokában tsendesesen megmaradhasson; ezt az Orosz Birodalom ígerte néki, ki a' Svétziával való Alkura minket is meghívott. A' mit mi ígértünk már véghez ment, t. i. hogy Dánia lemondott Norvégiáról sőt a' nagy Szövetségbe is béállott. Mi tehát már egészen telyesítettük, a' mit tőlünk a' Kötés kívánt. Volt - é pedig a' Dánus Királynak jussa arra, hogy a' Norvégiái népnek égyetértésé nélkül ezen országot másnak engedje, már ez más kérdés? A' Dánus Király, Országló feje volt Norvégiának, nem pedig tulajdonosa; ezen Fejedelmi just nem lehet a' népnek megegyezése nélkül elidegeníteni.

Ilyen értelemben vannak *Grotius*, *Puffendorf*, *Vattel*, és *Barbeirac*. Ne hozák ebben ellenem elé a' Historiát; ha e' féle példák történtek, a' nem egyebet bizonyít, hanem csak, hogy nem szóllottak ellene, vagy hogy az igasság' szavait elnyomta az erővel való visszazelés; mütassanak nékem példát arra, hogy valamelly nép, ha akarja ellen másnak engedtetvén, ellent állott, valaha ezen ellentállásért rebbelheoval vádoltatott volna. — A' mi a' Svétzia maga viseletét illető kérdést illeti, itt ezek a' további kérdések fordulnak elő: Merné - é, Uraim, erőssíteni valaki azt, hogy a' Svétziai Koronaörökös Princz, megfelelt a' maga tartozó kötelességének? Ki merné *Thorton* vagy *Stewart* urakat, kik mint követek vagy biztosok részünkről az ő hadi szállásán tartózkodtak, ebben bizonyosságul hívni? Ha azt a' *Veteránust*, a' ki ezen mi időnkbeli ditsőséges történetekre ily sokat tselekedett, t. i. Feldmarschal *Blücher* megkérdezhetnök, mit fogna mondani ő az ezen Koronaörökös által tétetett szolgálatokról? A' Lipsiai tsatát a' Szövetségeseinek egyesített ereje nyerte meg. Ez a' tsata még nem vetett vala véget a' hadakozásnak; Európa még nem mentetett vala meg tökéletesen; újabb nehézségek adták vala elé magokat; annak az embernek megbódulása nélkül, a' ki Európa' tsendességét felforgatta vala, még ekkor olly feltételek szerént köttetett volna a' békesség, mellyek minket talám újabb veszedelmeknek tettek volna ki; ki felejtkezhetne - el a' Januárus, Februárus, Mártzius hónapokról, arról a' veszedelmes állapotról, mellyben ekkor volt a' hadakozás, az ekkor folyt vérpatakokról, a' dolgok' kimenetelének bizonytalan voltáról, félelmes gyötrődéseinkről, 's a' veszedekmes napokról? Miket hallottunk ezen fontos időben a' Svétziai Koronaörökös felől? Hol volt? Előre nyomult - é a' közönséges ellenség ellen? Belé tette - é

a' kardját ő is a' mérő serpenyőbe? Részt vett - é a' Szövetségeseknek óriási iparkodásaikban? Nem; hanem megfordult, és azon dolgozott, hogy magát Norvégia eránt bizonyossá tegye. Jan. 16-dikán kötötte azt az Alkút, melly által Dánia kezéből ezen országot kitesikorta; Mártzius' 28-dikán *Lüttichben* volt, a' melly időben egy igen nevezetes tikkely jött ki a' *Lüttichi* újságban, a' melyben ilyen kifejezések fordúlunk elő: Nem kell tsudálkozni azon, hogy a' Svétziai Koronaörökös *Lüttichben* hátra marad; ő azt várta volna, hogymeg fog hívattni, hogy küldjön teljes hatalmú Biztost *Chatillonba*; e' nem történt meg; ellenben egy sereget az ő vezérlése alatt lévő armádától elszakasztottak és a' Gen. *Bulow*' vezérlése alá adtak; a' Koronaörökös sem egyikért sem másikért nem nyerhetett elégtételt, 's erre nézve meghatározta magában, hogy egy ideig semmi hathatós részt ne vegyen a' hadakozásban." — Egy ember, ki a' Napoleon' oskolájában neveltetett, nem lehet olly nagy barátja a' nyomtatásbeli szabadságnak, hogy egy ilyen tikkely az ő tudta és akarata nélkül az ő szemei előtt az újságban kinyomtatassék. Én ebből azt hozom - ki, hogy a' Svétziai Koronaörökös szántszándékkal nem tett eleget a' maga ígéreteinek. Végezetre megmozdultak a' Svécus seregek is, és a' Princz is megérkezett Párisba; de mikor? Április' 16-dikán, a' *Montmartrei* hegyen való verekedés, a' Szövetséges seregeknek Párisba való bé menetelek, és minden jót vagy rosszat okozható történetek után, 16 napokkal, 's a' többi. — A' Politikát a' mi illeti, ezzel Norvégiának Svétziával való összetsatoltatása réánk nézve egészen ellenkezik. Svétziának örökre úgy kell Frantzia országot tekinteni, mint

természeti szövetségesét, valamint nekünk is így az Orosz birodalmat. Miért kell Norvégiának tsak Svétzia vagy Dánia között választani? Miért ne lehetne ő független? Mennyivel több hasznukra lehetne ő nekünk így a' maga hajóépítéshez kívántató szerzeményeire, a' kereskedésre, 's egyéb minden környűllállásokra nézve?" —

Már megjegyeztük a' közelébb költ Kurirban, hogy minekutanna mások is beszéltek, 's ki egy ki más értelmet jelentettek volna, a' voksolaskor többen talaltattak olyanok, a' kik *Lord Greyvel* nem értettek egyet, mellyre nézve az ő javallása vissza vettetett.

Utolsó Jegyzések.

Páris. — Az Austriai Császár ő Felsége úti készületeinek egy része Május 20-dikán oda hagyta Párist, Béts felé vissza indulván. Magáról ő Cs. Kir. Felségéről úgy beszéltek, hogy a' hónap vége felé szándékozott vissza indulni, a' melly időben onnét az Orosz Császár és Prusszus Király London felé indulni szándékoztak.

Spanyol ország. — Innét újabb tudósításokat vettünk. Május 11-dikén *Contra-Revolutió* történt *Madridban*, az új Constitutzió felfordított, a' Régens Tanács letétetett, 's ennek azok a' tagjai, kiknek az elszökésre idejek nem volt, a' Cortesek' főbb tagjaival egyetemben, fogságra vitettek. Azt a' végzést, mellynek ereje szerint mind ezek történtek, Május 5-dikén *Valenciában* adta - ki a' Király, melly végzésében egyszersmind a' Cortesek által készítettett új Constitutziót is eltöröltte, a' melly helyett maga fog ő F. ge egy Constitutziót *Madridba* való megérkezése után kihirdettetni.

Junius' 1-ső napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 203 7/8 forintot Váltótzédulában. — Egy Császár aranyért 9 f. tot és 19 krt.

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 37.

A' Magyar Kurir 44-ik darabjához.

Magyar Ország.

Ungvárról e'képpen irtak: — A' Fels. Austriai Monarchiában egy a' leg jelesebb és fényesebb napok között vala a' máj, vagy is e' folyó Május 15-dike Megyénk' kebelében ugyan azon nevezetű Ungvár Cemeráti városában; — Fels. uralkodó Fejedelmünk, és egész Európa mostani örvendetes fekvésére, mintha azon nap ezen kis, de ékes városkában mindenek előre szövöttezett akarattal együvé gyűltek volna, Nagy Méltós. Vásáros Naményi és Nagy Lónyai Lónyay Gábor Eő Nagysága, ezen Ungvár Vármegyének Fő Ispányi Kegyes Helytartója, hi is Felséges Koronás Fejedelméhez való tántoríthatatlan hívségéhez, Hazájához pedig buzgó és fedhetetlen szeretetihöz, kormánya alatt virágzó Megyénknek való köz javához, betsületihez és díszéhez képpest, az éppen itt Ungváron, Május 13-dikán, magaelölülése alatt tartott köz gyűlésen elolvastatván a' többi közt Fels. Herceg, és Nádor Ispányunk' azon kegyes parantsolatját is, mely szerént valamint a' többi örökös, úgy ezen kedves Magyar Hazánk' Birodalmában is azon Fels. Nádor Ispánynak tulajdon kezével írott fegyelmes Manuálissa következéséül, a' Szentséges Pápa ősi lakhelyére Rómába való visszatérítetéséért Felséges Urunk *Te Deum laudamus* ünnepelni parantsol. Ezen Felséges parantsolat felolvasásával, az éppen itt Ungvár városába Püspöki visitation foglalatoskodó Megyebéli kegyes és ritka példaságú Püspökünket, N.gos Klobusitzki Klobusitzky Péter Urat, e' nagy solennitásra, egy különös Deputatio által azonnal a' Gyűlés alatt meghívni, de a' Gyűlés végezetivel a' Tek. Statusok' és Rendek' társaságában maga személyesen is tisztelt Tek. Lónyai Gábor Fő Ispányi Administrator Urunk ó Nagysága e' végett megtisztelni méltóztatott. És el vala mint Megyénkre való nézve különösen,

mint pediglen egész kiterjedett Európára közönségesen, ezen Epochának leg díszesebb és fényesebb nap, mellyhez sok századok hasonlót nem hoztanak, a' következett máj vasárnapra, avagy is e' folyó hónap' 15-dikére reggeli 10 órára rendelve, a' mikor az ide való parochiális nagy templom e' tzelra különös pompával lévén felékesítve, az egész nagy útzán két sort álló ide való Gymnasiumbéli Ifjúság, és városbéli minden renden lévő lakosok közt először ugyan az ide való Megyebéli Orosz Catholicus Püspök Mélt. *Bradits Mihály* Úr ó N.gos a' Diaecesanusaival előre ment bé azon pompásan elkészült Parochiális templomba, azt követte azonsúl sokszor tisztelt méltóságos Administrator Urunk az egész Tek. Statusok és Rendek tündöklő kebelébe. A' templom előtt való pompát és szolgálatot tette az itten Nemes Duka Regementjéből mostani szolgálaton lévő két hadnagy úr a' katonasággal, a' kik a' Szent Mise alatt mindeu illető időpontban kilövének fegyvezeiket, ezen lövést követték a' város külső oldalán kirendelt 24 ágyúk durrogásai; a' templomban lévő belső rendet tették a' Megyénk Hadnagya a' külömbül is jól elkészült Megye katonáival. Hlyendíszes és rendes előre való készület, és a' Tisztelendő Papságnak és nép sokaságának pompás küvetése közt, mintegy fél óra múlva közinkbe érkezett kegyes fő Lelki Pásztorunk és A'yánú Klobusitzky Péter Megyebéli Püspök Urunk ó N.gos, a' ki szokott Püspöki pompával elmondván elébb Evangéliumig a' Sz. Misét, azután az Oltár előtt e'végre készült székbe ülván, egy igen fontos, rövid, és szívreható oratioval Szentséges Római Pápanknak mostani fogságában szenvedett sok móségeit, és nyomorúságait, tántoríthatatlan és szentálhatatosságát, az Isteni Fő Gondviselésnek leg főbb erejét és hatalmát a' mostani környülálláshoz képpest elevenen leábrázolta. elmondván azután a' Sz. Misének a' több

részeit is szokott ájtatossággal, és arra készült pompával sokakat hívei közül a Sz. Bérnállással megerősítvén, sok állások osztásai közt Híveinek különösen a Fő Ispányi Administrator Ur Eő Nagyságának, és minden Statusoknak követségében a Parochiális házhoz, a hol szálla vala, visszatért. Ezt követte ezen pompás Te Deum laudamus éneklő misén össze gyülekezett két Catholicus és Orosz Catholicus fent tisztelt Püspök ő Nagyrágoknak minden mellett levő Diaecesanussaival, és az egész Statusok és Rendek, az Administrator ő Nagyságánál erre készült pompás és fényes ebédje. — A' szívet hasogatta azon öröm zeugézés, mellyel vivat kiáltások közt elsőben ugyan a' Felséges Urunk és az egész Fels. Familiáért, azután a' kiszabadult Szentséges Pápáért, a' Fels. Orosz Császárért, Anglus, Pruszsza, Spanyol, Svékus, és Frantzia Királyokért, az egész coalitionális seregekért, a' szent, állandó és közönséges békességért, mindég ezen Fels. Uralkodók' nevezeteire fel álván gördítettük lefelé a' jó Ménesi és Tokai asszúszóllót; nagy volt az öröm tárgy, nagy volt ehézképpent az öröm is, egy szóval minden el vala ragadtatva. — Hogy pedig a' napnak hátra lévő része is egész a' késő éjtzakáig ezen nagy pompából ki ne foggyon, előre az itten pompásan épült új Vármegyeháza felszentelése délutáni hat órára el vala rendelve; a' mikor a' Megyebéli kegyes Püspökünk a' többi Lónyai Gábor Ur Eő Nagyságánál össze gyült vendégeket mintegy fél órával megelőzván, a' Parochiális templomban e' pompához készült, a' hova tisztelt Lónyai Gábor Ur Eő N.g.a, minden Méltóságos és Tekintetes vendégei követségében őtet illy rendel követte: A' Megye katonái és Hadnagya előre fegyveresen menvén, az úttzakon összetsoportozott sokaság közt készítették a' pompás követségnek az útát; ezekután a' Megye két Fő- és All-Jegyzői vitték

a' Megye Tisztviselőinek ki vont kardal való őrizetei közt a' Megye' Zászlóit. Ezeket követte Administrator Ur ő N.g.a, minden Méltóságos, Tekintetes Vendégeivel, ezen rendel érkezünk a' Parochiális templomhoz, a' honnat is fényes processióval és pompás készüllettel azonnal kiindulván tisztelt Megyebéli Püspökünk ágyúk dörögései közt ment fel egész az új Vármegye Házához, a' hol is szokott megszentelés tzeremóniáját számtalan ágyúlövés közt elvégezvén, Méltóságos és Tekintetes követőivel, sok ezer ember *Vivat* kiáltásai és jelenléte közt vissza kísértetett a' Parochiális házhoz, a' honnan Lónyai Gábor Administrator Ur Eő N.g.a köszönet közt elbútsúzván Megyebéli tisztelt Püspökünktől, Orosz Cath. Püspök *Bradács Mihály* Eő N.gát a' Fő Rendek követségében Residentziájába kísérte el, a' honnan köszönet és bútsúzás után minden Karokkal és Rendekkel vissza tért. Végtere megtetézte ezen nap' fényes pompáját a' végre előre egész városunknak kirendelt pompás Illuminatioja, a' Tornokok, a' vár, az Orosz Cath. Püspöki Residentia, az új Vármegye Háza, a' Nagy Gymnasium 's több nagyobb épületek, mind annyi várakat mutatnak elő. A' Zsidók' zsinagógája is temérdek lámpásokkal ékeskedett; a' kárpittyán ezen írások szemléltettek illuminálva: *Augustissimo Caesari Regi Apostolico Francisco I. sit Laus, Honor, Gloria, litant Haebrei Ungvarienses.*

és még alább:

Te Deum laudamus Haebrei Unghvarienses pro liberatione Pontificis Romani 1814.

Ezen solenniter illuminált zsinagógát a' maga kegyes jelenlétével is a' Tek. Karok Követségében Lónyay Gábor Ur Eő Nagysága megdíszesítette. Minden felől az éllyen Ferentz Császár! éllyen az egész Coalitio! éllyen a' békesség! szózatyai ágyúk dörögései közt harsogtatták a' levegőt.